

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. Ji. P., proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2006, č. j. 5 Ca 251/2005 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 5. 2006, č. j. 5 Ca 251/2005 - 32, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2005, č. j. ÚSŘ/4385/05/Ko.

V odůvodnění soud konstatoval, že žalobce vyzval, aby doložil, že nemá dostatečné prostředky. Žalobci a posléze i jeho zmocněnci soud doručoval tiskopis potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech s tím, aby žalobce toto potvrzení po vyplnění odevzdal soudu. V předepsané lhůtě soud obdržel předmětné potvrzení (celkem třikrát), přes opakované výslovné upozornění, že je třeba vyplnit údaje o poměrech žalobce, však vždy vyplněné údaji o poměrech zmocněnce žalobce. Protože soud neměl za prokázané, že žalobce nemá dostatečné prostředky, rozhodl podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tak, že se žalobci nepřiznává osvobození od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“), prostřednictvím svého zástupce, včas kasační stížnost, ve které s poukazem na § 11 odst. 1 a 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, namítal osvobození od soudního poplatku ze zákona (*„jsou osvobozeny úkony náhrad škod způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem“*). Stěžovatel namítal, že řádně doložil žádost, ovšem soud nerespektuje, že v žalobě ze dne 24. 10. 2005 je jasně uvedeno, že žalobu podává Ji. P., nar. X, starobní důchodce, který je aktivně legitimován. V žádosti jsou uvedeny poměry žalobce, a proto není důvod, aby žádost podával zmocnitel. Stěžovatel uzavřel, že není dán důvod nepřiznat osvobození od soudních poplatků.

Dne 21. 5. 2008 byl spis Městského soudu v Praze předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti podané kasační stížnosti. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, by opětovné trvání jak na podmínce uhrazení poplatku pro toto řízení, tak i na podmínce povinného zastoupení ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, www.nssoud.cz).

Citovaný právní názor lze bezpochyby aplikovat též v projednávané věci, neboť i zde by striktní trvání na podmínce zaplacení soudního poplatku a zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti způsobilo jen řetězení téhož problému, případně by mohlo vést k nepřipustnému odepření přístupu k Nejvyššímu správnímu soudu. S ohledem na tuto skutečnost netrvá Nejvyšší správní soud na platbě soudního poplatku, ani na povinném zastoupení stěžovatele a tyto okolnosti zohledňuje i při posuzování dalších náležitostí kasační stížnosti, které tak má rovněž za splněné.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující podstatné skutečnosti potřebné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Žaloba ze dne 24. 10. 2005 obsahuje žádost o osvobození od soudních poplatků a jako žalobce označuje Ji. P., nar. X.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 20. 12. 2005, č. j. 5 Ca 251/2005 - 7, vyzval Ji. P., nar. X, aby ve lhůtě dvou týdnů doplnil chybějící náležitosti žaloby a sdělil soudu, zda žalobu podal jménem svým, nebo v zastoupení syna J. P. (v tomto případě je podle soudu nezbytné doložit plnou moc k jeho zastupování).

V doplnění žaloby ze dne 9. 1. 2006 je mimo jiné uvedeno: „*Žalobní návrh podává žalobce*“. Toto podání je podepsáno J. P., nar. X, a Ji. P., nar. X, s poznámkou „*v zastoupení syna*“, a je k němu přiložena plná moc udělená J. P., nar. X, zmocněnci Ji. P., nar. X k zastupování ve věci sp. zn. 5 Ca 251/2005, „*z důvodu projednávání v této věci se správními orgány*“.

Usnesením ze dne 13. 2. 2006, č. j. 5 Ca 251/2005 - 15, Městský soud v Praze vyzval žalobce J. P., nar. X, prostřednictvím jeho zástupce k zaplacení soudního poplatku.

V podání ze dne 20. 2. 2006 zástupce stěžovatele zdůraznil svůj nesouhlas s naposledy zmíněným usnesením a konstatoval, že již v žalobě ze dne 24. 10. 2005 požádal soud o osvobození od soudního poplatku.

Městský soud v Praze poté dne 3. 3. 2006 zaslal stěžovateli formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, který následně dne 14. 3. 2006 obdržel vyplněný údaji o zástupci stěžovatele. Dne 4. 4. 2006 soud znovu zaslal stěžovateli, tentokrát jako adresáta uvedl J. P. mladšího, formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, který dne 11. 4. 2006 obdržel vyplněný údaji o zástupci stěžovatele, přičemž dodatek „*mladší*“ zástupce stěžovatele přeškrtl.

Městský soud v Praze následně přípisem ze dne 13. 4. 2006, č. j. 5 Ca 251/2005 - 27, adresovaným zástupci stěžovatele, požádal stěžovatele o předložení potvrzení k žádosti o osvobození od soudního poplatku s tím, že předkládaná potvrzení jsou vyplněna údaji vztahujícími se k osobě zmocněnce, nikoliv k osobě stěžovatele.

Dne 25. 4. 2006 obdržel Městský soud v Praze potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech znovu vyplněné údaji o zmocněnci stěžovatele, který přeškrtl předvyplněná data narození X a přepsal je na XY. V závěru potvrzení zástupce stěžovatele uvedl, že o osvobození od soudních poplatků žádá Ji. P., nar. X.

Městský soud v Praze poté vydal kasační stížností napadené usnesení.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků.

Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Vzhledem k tomu, že citované ustanovení umožňuje osvobodit od soudních poplatků pouze účastníky soudního řízení, Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, kdo v daném řízení vystupuje v pozici žalobce. Totožnou otázku řešil rovněž Městský soud v Praze, který zcela správně vyzval Ji. P., nar. X, aby sdělil, zda žalobu podal jménem svým, nebo v zastoupení svého syna. V takovém případě soud vyžadoval předložení plné moci.

Z doplnění žaloby, které je přímou reakcí na zmíněnou výzvu, mimo veškerou pochybnost plyne, že žalobcem v této věci je J. P., nar. X, jenž toto doplnění podepsal a přiložil k němu plnou moc udělenou Ji. P., nar. X, který doplnění žaloby rovněž podepsal, ale s poznámkou „*v zastoupení syna*“. Plnou moc žalobce (stěžovatel) udělil k zastupování ve věci sp. zn. 5 Ca 251/2005, „*z důvodu projednávání v této věci se správními orgány*“, z čehož Nejvyšší správní soud dovozuje, že stěžovatel svého otce zmocnil proto, že Ji. P., nar. X zastupoval stěžovatele již ve správním řízení a je s případem dobře obeznámen.

Nejvyšší správní soud tedy shledal, že Ji. P., nar. X, není účastníkem tohoto soudního řízení, ve kterém pouze zastupuje svého syna - žalobce. Poplatková povinnost, od které může být účastník řízení osvobozen, tak dopadá výlučně na J. P., nar. X, jehož osobní, majetkové a výdělkové poměry nebyly soudu přes opakovanou, zcela konkrétní a srozumitelnou výzvu prokázány. Osobní, majetkové a výdělkové poměry zástupce stěžovatele nemají na posouzení, zda má stěžovatel dostatečné prostředky, žádný vliv.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *při podání návrhu na individuální osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. musí žalobce v žádosti o osvobození od soudních poplatků jednak uvést, v čem spatřuje nedostatek prostředků, z nichž by měl zaplatit soudní poplatek, a jednak toto tvrzení doložit* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2004, č. j. 1 Afs 5/2003 - 54, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 311/2004, www.nssoud.cz).

Stěžovatel nepředložil potvrzení o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech, zmíněný zákonný požadavek, akcentovaný citovanou judikaturou tedy nesplnil, a Městský soud v Praze proto rozhodl správně, když stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou, že řízení je od soudního poplatku osvobozeno ze zákona.

Podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích se od poplatku osvobozují řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem. Podle § 11 odst. 3 téhož zákona se osvobození podle odstavců 1 a 2 vztahuje, s výjimkou dědického řízení, i na řízení a) o návrhu na nařízení předběžného opatření, b) před odvolacím soudem, c) o

povolení obnovy, d) o žalobě pro zmatečnost, e) před dovolacím soudem, f) o kasační stížnosti, g) o výkon rozhodnutí, h) exekuční.

V posuzované věci podal stěžovatel žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (konkrétně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2005, č. j. ÚSŘ/4385/05/Ko, jímž žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna ze dne 12. 8. 2005, č. j. Výst.619/2004/Če/330, kterým bylo zastaveno řízení o odstranění části střechy novostavby rodinného domu na pozemku p. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna). Nejedná se tedy o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem, a ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích se proto na posuzovaný případ nevztahuje.

Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že k řízení o náhradě škody nejsou příslušné soudy ve správním soudnictví, neboť tento předmět řízení nelze podřadit pod ustanovení § 4 s. ř. s., ale soudy, které rozhodují v občanském soudním řízení.

S ohledem na tuto skutečnost se na posuzovaný případ nemůže vztahovat ani ustanovení § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích, které lze použít pouze v případě, že je prvotní soudní řízení osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 nebo 2 zákona, což není tento případ.

Uvedená kasační námitka proto nebyla shledána důvodnou.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezjistil namítanou nepřezkoumatelnost ani nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2006, č. j. 5 Ca 251/2005 - 32, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto řízení žádné náklady nad rámec plnění běžných povinností nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu